

GAL*, konspekt wykładów: Tensory

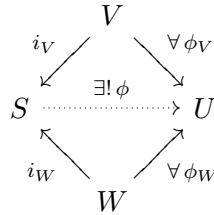
5.6.2014

Notatki zawierają odsyłacze do podręczników [Kos]=Kostrikin, [Tor]=Toruńczyk.

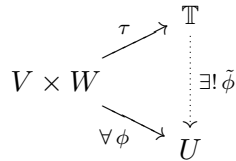
[Kos roz. 6]. Materiał mniej standardowy jest opisany dokładniej.

1 Iloczyn tensorowy

1.1 Zewnętrzna suma prosta $S = V \oplus W$ (zbiór równy produktowi kartezjańskiemu z działaniami po współrzędnych) może być zdefiniowana przez diagram (przypomnienie)



1.2 [Kos roz.6 §5 Tw.3] Dla przestrzeni liniowych V i W rozważamy wszystkie odwzorowania 2-liniowe $\phi : V \times W \rightarrow U$. Istnieje przestrzeń \mathbb{T} wraz z odwzorowaniem 2-liniowym $\tau : V \times W \rightarrow \mathbb{T}$ o tej własności, że każde przekształcenie ϕ faktoryzuje się jednoznacznie przez τ



1.3 Przestrzeń V wraz z odwzorowaniem $\tau : V \times W \rightarrow \mathbb{T}$ jest jedyna z dokładnością do izomorfizmu. Oznaczana przez $V \otimes W$. Ma własność: dla każdej przestrzeni wektorowej U mamy

$$L_2\text{-liniowe}(V \times W, U) = L(V \otimes W, U).$$

1.4 Konstrukcja efektywna $V \otimes W$ za pomocą baz w V i W . Wymiar $\dim(V \otimes W) = \dim(V) \dim(W)$.

1.5 Inna konstrukcja: elementami $V \otimes W$ są formalne kombinacje liniowe $\sum_i v_i \otimes w_i$, gdzie $v_i \in V$, $w_i \in W$. Wyrażenia te przekształcamy według reguł:

- $a v \otimes w = v \otimes a w$ dla $a \in \mathbb{K}$
- $(v_1 + v_2) \otimes w = v_1 \otimes w + v_2 \otimes w$ oraz $v \otimes (w_1 + w_2) = v \otimes w_1 + v \otimes w_2$

1.6 $\tau : V \times W \rightarrow V \otimes W$ jest różnowartościowe modulo skalary, obrazem są tensory proste $v \otimes w$. Tensory proste rozpinają $V \otimes W$.

1.7 Ćwiczenie: niech $\dim V = \dim W = 2$. Udowodnić, że zbiór tensorów prostych w $V \otimes W$ jest zdegenerowaną kwadryką (zbiorem wektorów izotropowych, ze względu na pawną formę kwadratową). Gdy V i W mają większy wymiar, jedno równanie nie wystarczy. Udowodnić, że zbiór tensorów prostych można opisać układem równań kwadratowych.

1.8 Ćwiczenie: Jeśli wektory v_1, v_2, \dots, v_k są liniowo niezależne, oraz $\sum v_i \otimes w_i = 0$ to $w_1 = w_2 = \dots = w_k$.

1.9 Macierz zamiany bazy w V przy zamianach baz w V i W jeśli

$\{\alpha'_k\}, \{\alpha_i = \sum_k a_i^k \alpha'_k\}$ bazy V ,

$\{\beta'_\ell\}, \{\beta_j = \sum_\ell b_j^\ell \beta'_\ell\}$ bazy W ,

to

$$\alpha_i \otimes \beta_j = \sum_{k,\ell} a_i^k b_j^\ell \alpha'_k \otimes \beta'_\ell,$$

w konwencji Einsteina

$$\alpha_i \otimes \beta_j = a_i^k b_j^\ell \alpha'_k \otimes \beta'_\ell.$$

1.10 Jeśli

$$T = \sum_{i,j} T^{i,j} \alpha_i \otimes \beta_j = \sum_{i,j} T^{i,j} \alpha'_i \otimes \beta'_j,$$

to

$$T^{i,j} = \sum_{k,\ell} T^{k,\ell} a_k^i b_\ell^j.$$

1.11 Ćwiczenie prawa przemienności i łączności \otimes .

2 Tensory c.d.

2.1 Prawo rozdzielności mnożenia \otimes względem dodawania \oplus .

2.2 W dalszej części przez przekształcenie, izomorfizm, itp. *naturalny* rozumiemy niezależny od wyboru bazy. Pełne znaczenie słowa *naturalny* można wyrazić używając pojęć kategorii (patrz naturalna transformacja funktorów).

2.3 Dla przestrzeni liniowych W, Z zbiór przekształceń liniowych $L(W, Z)$ ma strukturę przestrzeni liniowej. Własność iloczynu tensorowego: istnieje *naturalne* przekształcenie,

$$L(V, L(W, Z)) \rightarrow L(V \otimes W, Z),$$

które jest izomorfizmem. Jest ono zadane tak: dane $\alpha : V \rightarrow L(W, Z)$, definiujemy przekształcenie 2-liniowe $\beta : V \times W \rightarrow Z$, $\beta(v, w) := \alpha(v)(w)$. Teraz β zadaje $\tilde{\beta} : V \otimes W \rightarrow Z$.

2.4 Istnieje naturalne przekształcenie $V^* \otimes W \rightarrow L(V, W)$, które jest izomorfizmem, jeśli $\dim V < \infty$. Jeśli $\dim V = \infty$, to obraz składa się z endomorfizmów, których obraz jest skńczonego wymiaru.

2.5 Jeśli $\dim V < \infty$ i $\dim W < \infty$ to $V^* \otimes W^* \simeq (V \otimes W)^*$.

Dow. przekształcenie z $V^* \otimes W^*$ wystarczy zadać na $V^* \times W^*$:

$$V^* \times W^* \rightarrow (V \otimes W)^* = L(V \otimes W, \mathbb{K}) = L_2\text{-liniowe}(V \times W, \mathbb{K}).$$

Wystarczy na tensorach prostych

$$f \otimes g \mapsto \left((v, w) \mapsto f(v)g(w) \right).$$

Klasyczne tensory typu (p, q)

2.6 Tensory typu p -kowariantne q -kontrawariantne to funkcje $p + q$ -liniowe

$$\underbrace{V \times V \times \dots \times V}_p \times \underbrace{V^* \times V^* \times \dots \times V^*}_q \rightarrow \mathbb{K}$$

czyli elementy

$$\begin{aligned} & \left(\underbrace{V \otimes V \otimes \dots \otimes V}_p \otimes \underbrace{V^* \otimes V^* \otimes \dots \otimes V^*}_q \right)^* \simeq \\ & \simeq \underbrace{V^* \otimes V^* \otimes \dots \otimes V^*}_p \otimes \underbrace{V \otimes V \otimes \dots \otimes V}_q \end{aligned}$$

W skrócie $\mathbb{T}_p^q(V) = (V^*)^{\otimes p} \otimes V^{\otimes q}$.

2.7 Tensor typu

(1,0) – funkcjonal

(0,1) – wektor

(1,1) – endomorfizm

(2,0) – forma 2-liniowa

(2,1) – np mnożenie w algebrze

(0,0) – skalar

2.8 Dana baza $\{\alpha_k\}$ przestrzeni V . Niech $\{\alpha^k\}$ baza sprzężona przestrzeni V^* , oraz dany tensor T typu (p, q) . Jego współrzędnymi w bazie $\alpha^{i_1} \otimes \dots \otimes \alpha^{i_p} \otimes \alpha_{j_1} \otimes \dots \otimes \alpha_{j_q}$ są liczby

$$T_{i_1, \dots, i_p}^{j_1, \dots, j_q} = T(\alpha_{i_1} \times \dots \times \alpha_{i_p} \times \alpha^{j_1} \times \dots \times \alpha^{j_q}).$$

2.9 Reguły transformacji:

jeśli $\alpha_i = \sum_k a_i^k \alpha'_k$

niech $\alpha^j = \sum_\ell b_\ell^j \alpha'^\ell$.

(Macierz $(b_k^i) = (a_i^k)^{-1}$, nie trzeba transponować, bo transpozycja jest zawarta w notacji.)

$$T_{i_1, \dots, i_p}^{j_1, \dots, j_q} = \sum_{i', j'} b_{i_1}^{i'_1} \dots b_{i_p}^{i'_p} T_{i'_1, \dots, i'_p}^{j'_1, \dots, j'_q} a_{j'_1}^{j_1} \dots a_{j'_q}^{j_q}.$$

2.10 Co to za tensor $T_i^j = \delta_i^j$?

2.11 Który z następujących tensorów jest tensorem prostym? a) $T^{i,j} = i + j$, b) $T^{i,j} = i j$

3 Algebra symetryczna

3.1 Mnożenie tensorów: S typu (p, q) , T typu (p', q') , to $S \otimes T$ typu $(p + p', q + q')$.

3.2 Zwężenie tensorów (kontrakcja)

– ślad $tr : End(V) = V^* \otimes V \rightarrow \mathbb{K}$ zadany przez przekształcenie 2-liniowe $V^* \times V \rightarrow \mathbb{K}$, $(f, v) \mapsto f(v)$.

We współrzędnych $\sum_{i,j} T_i^j \alpha^i \otimes \alpha_j \mapsto \sum_i T_i^i \in \mathbb{K}$

– dla wybranych indeksów $r \leq q, s \leq p$

$$tr_s^r : \mathbb{T}_p^q(V) \rightarrow \mathbb{T}_{p-1}^{q-1}(V)$$

$$tr_s^r(T)_{i_1, \dots, i_p}^{j_1, \dots, j_q} = \sum_i T_{i_1, \dots, i_p}^{j_1, \dots, j_q}.$$

3.3 Tensor metryczny to tensor typu $(2,0)$, czyli forma 2-liniowa, która jest iloczynem skalarnym

$$G = \sum g_{i,j} e^i \otimes e^j, \text{ zadaje izomorfizm } V \rightarrow V^*, v = \sum_i x^i e_i \mapsto \sum_{i,j} g_{i,j} x^i e^j = tr_1^1(g \otimes v)$$

– ogólniej tenzor metryczny pozwala opuszczać wskaźniki $\mathbb{T}_p^q(V) \rightarrow \mathbb{T}_{p+1}^{q-1}$

$$T \mapsto tr_1^1(G \otimes T)$$

– operacja podnoszenia wskaźników jest zadana przez zwężanie z tensorem typu $(0,2)$,

$$T \mapsto tr_s^1(G^{-1} \otimes T)$$

gdzie $G^{-1} = \sum_{i,j} g^{i,j} e_i \otimes e_j$ spełnia $tr_1^1(G^{-1} \otimes G) = \sum_{i,j} \delta_i^j e^i \otimes e_j$ (macierzowo $[g^{i,j}] = [g_{i,j}]^{-1}$).

3.4 Algebra tensorowa. Przez $\mathbb{T}(V)$ oznaczamy algebrę tensorową

$$\mathbb{T}(V) = \bigoplus_{q=0}^{\infty} \mathbb{T}^q(V) = \bigoplus_{q=0}^{\infty} V^{\otimes q} = \mathbb{K} \oplus V \oplus V^{\otimes 2} \oplus V^{\otimes 3} \oplus \dots$$

3.5 Własność uniwersalna: Dla dowolnej algebry A z 1 nad ciałem \mathbb{K}

$$L(V, A) = Mor_{\text{algebry z 1}}(T(V), A).$$

3.6 Tensory symetryczne : grupa permutacji Σ_q działa na $\mathbb{T}^q(V) = \mathbb{T}_0^q(V) = V^{\otimes q}$ permutując współrzędne. Tensor T jest symetryczny jeśli dla każdej permutacji $\sigma(T) = T$, tzn we współrzędnych $T^{i_1, i_2, \dots, i_q} = T^{i_{\sigma(1)}, i_{\sigma(2)}, \dots, i_{\sigma(q)}}$

3.7 Oznaczenia: $Sym^q(V) \subset \mathbb{T}^q(V)$ to przestrzeń tensorów symetrycznych,

3.8 Symetryzacja : zakładamy, że $char(\mathbb{K}) = 0$ i uśredniamy po permutacjach $\sigma \in \Sigma_q$

$$S : V^{\otimes q} \rightarrow Sym^q(V), \quad S(T) = \frac{1}{q!} \sum_{\sigma} \sigma(T),$$

Mamy $S \circ S = S$

3.9 Niech e_1, e_2, \dots, e_n baza V , wtedy tensory $e_I = S(e_{i_1} \otimes e_{i_2} \otimes \dots \otimes e_{i_q})$ dla $I = \{i_1 \leq i_2 \leq \dots \leq i_q\}$ są bazą $Sym^q(V)$.

3.10 Ćwiczenie; obliczyć $\dim Sym^q(\mathbb{R}^n)$.

3.11 Algebra symetryczna: $s, t \in Sym(V)$, definiujemy mnożenie $s \cdot t = S(s \otimes t)$.

3.12 Dla $s, t \in \mathbb{T}(V)$ mamy $S(S(s) \otimes S(t)) = S(s \otimes t)$. Stąd $S : \mathbb{T}(V) \rightarrow Sym(V)$ zachowuje mnożenie. Zatem $Sym(V)$ jest łączna.

Dow: jeśli $t \in \mathbb{T}^k(V)$, $s \in \mathbb{T}^\ell(V)$, to $u = S(s) \otimes S(t)$ jest tensorem symetrycznym ze względu na pierwszą i drugą grupę zmiennych. Zatem $S(u) = \binom{k+\ell}{k}^{-1} \sum_{(k,\ell)\text{-tasowania}} \sigma(u)$.

3.13 $Sym^p((\mathbb{K}^n)^*) =$ wielomiany jednorodne od n zmiennych.

(W szczególności $Sym^0((\mathbb{K}^n)^*) = \mathbb{K}$, $Sym^1((\mathbb{K}^n)^*) = (\mathbb{K}^n)^*$ = formy liniowe.)

3.14 Własność uniwersalna: A algebra przemienne, nad ciałem \mathbb{K}

$$L(V, A) = Mor_{\text{algebry przemienne z 1}}(Sym(V), A).$$

4 Algebra symetryczna (cd) i Algebra zewnętrzna

4.1 Jeśli \mathbb{K} jest skończone to przekształcenie $Sym(V^*) \rightarrow Funkcje(V \rightarrow \mathbb{K})$ nie jest różnowartościowe. Np dla $\mathbb{K} = \mathbb{F}_q$, gdy $V = \mathbb{K}$: wtedy $Sym(V^*) \simeq \mathbb{K}[x]$ i jądro składa się z wielomianów podzielnych przez $x^q - x$.

4.2 Tensory symetryczne można utożsamić z przestrzenią ilorazową $Sym'^q(V)$ otrzymaną z $V^{\otimes q}$ przez przestrzeń rozpiętą przez

$$(v_1 \otimes \dots \otimes v_i \otimes v_j \otimes \dots \otimes v_q) - (v_1 \otimes \dots \otimes v_j \otimes v_i \otimes \dots \otimes v_q).$$

Mamy naturalne odwzorowanie (bes założenia o charakterystyce ciała) $Sym^q(V) \rightarrow Sym'^q(V)$. Antysymetryzacja indukuje przekształcenie odwrotne. Gdy $char \mathbb{K} \leq q$ przekształcenie $Sym^q(V) \rightarrow Sym'^q(V)$ nie jest izomorfizmem, np dla $q = 2$, $char \mathbb{K} = 2$ element przestrzeni ilorazowej $[v \otimes w]$ nie jest obrazem tensora symetrycznego.

Algebra zewnętrzna

4.3 Tensor $T \in V^{\otimes q}$ jest antysymetryczny jeśli dla każdej permutacji σ $\sigma(T) = sgn(\sigma)T$. We współrzędnych:

$$T^{i_1, i_2, \dots, i_q} = sgn(\sigma) T^{i_{\sigma(1)}, i_{\sigma(2)}, \dots, i_{\sigma(q)}}.$$

Oznaczenie przestrzeni tensorów antysymetrycznych $\Lambda^q(V)$.

4.4 Jedynie dla $q = 2$ mamy $V^{\otimes 2} = Sym^2(V) \oplus \Lambda^2(V)$.

4.5 Operacja antysymetryzacji

$$A : V^{\otimes q} \rightarrow \Lambda^q(V)$$

$$A(T) = \frac{1}{q!} \sum_{\sigma \in \Sigma_q} (-1)^{sgn(\sigma)} \sigma(T).$$

Mamy $A \circ A = A$.

4.6 Mnożenie tensorów antysymetrycznych $a \wedge b = A(a \otimes b)$.

4.7 Niech e_1, e_2, \dots, e_n baza V , wtedy tensory $e_I = A(e_{i_1} \otimes e_{i_2} \otimes \dots \otimes e_{i_q})$ dla $I = \{i_1 < i_2 < \dots < i_q\}$ są bazą $\Lambda^q(V)$. Stąd $\dim \Lambda^q(V) = \binom{\dim V}{q}$.

4.8 Iloczyn zewnętrzny: $v_1 \wedge v_2 \wedge \dots \wedge v_q = A(v_1 \otimes v_2 \otimes \dots \otimes v_q) \in \Lambda^q(V)$

4.9 Potęga zewnętrzna przestrzeni sprzężonej $\Lambda^p(V^*)$ to p -formy alternujące na V . Gdy $n = \dim(V)$ generatorem $\Lambda^n(V^*)$ jest wyznacznik (rozumiany jako n -liniowa forma antysymetryczna $V^n \rightarrow \mathbb{K}$).

4.10 Niezdegenerowane przekształcenie 2-liniowe $\langle \cdot, \cdot \rangle : \Lambda^q(V^*) \times \Lambda^q(V) \rightarrow \mathbb{K}$ poprzez włożenie do $\mathbb{T}_q^q(V)$ i zwiężenie wszystkich indeksów. Na bazie $\langle e^I, e_J \rangle = \frac{1}{q!} \delta_I^J$,

4.11 Żeby pozbyć się czynnika $\frac{1}{q!}$ dla form modyfikujemy definicję e^J tak, aby to była baza sprzężona do e_I . Traktując e^J jako tensor typu $(q, 0)$ mamy

$$(e^{i_1} \wedge e^{i_2} \wedge \dots \wedge e^{i_q})(e_{i_1}, e_{i_2}, \dots, e_{i_q}) = \delta_I^J$$

(Jednak w literaturze zdarzają się też inne konwencje.)

4.12 Algebra zewnętrzna (Grassmanna): $\Lambda V = \bigoplus_{q=0}^{\dim V} \Lambda^q(V)$ ma strukturę algebry ze względu na \wedge zdefiniowany jako $a \wedge b = A(a \otimes b)$.

4.13 Dla $s, t \in \mathbb{T}(V)$, mamy $A(s) \wedge A(t) = A(s \otimes t)$, czyli $A : \mathbb{T}(V) \rightarrow \Lambda V$ zachowuje mnożenie. Stąd ΛV jest łączna.

Dow: jeśli $t \in \mathbb{T}^k(V)$, $s \in \mathbb{T}^\ell(V)$, to $u = A(s) \otimes A(t)$ jest tensorem antysymetrycznym ze względu na pierwszą i drugą grupę zmiennych. Zatem $A(u) = \binom{k+\ell}{k}^{-1} \sum_{(k,\ell)\text{-tasowania}} \text{sgn}(\sigma) \sigma(u)$.

4.14 Mnożenie jest przemienne z uwzględnieniem gradacji (super-przemienne): tzn dla $a \in \Lambda^i V$, $b \in \Lambda^j V$ mamy $a \wedge b = (-1)^{ij} b \wedge a$.

Ćwiczenia o tensorach i potęgach zewnętrznych

4.15 (Zanurzenie Veronese) Rozważyc przekształcenie

$$\mathbb{K}^n = V \rightarrow \text{Sym}^k(V) = \mathbb{K}^m, \quad m = \binom{n+k-1}{k}, \quad v \mapsto \underbrace{v \otimes v \otimes \dots \otimes v}_k.$$

Pokazać, że indukuje ono włożenie $\mathbb{P}(V) \rightarrow \mathbb{P}(\text{Sym}^k(V))$. Opisać równaniami obraz.

4.16 (Zanurzenie Plückera). Niec $\text{Gras}_k(\mathbb{K}^n)$ oznacza zbiór k -wymiarowych podprzestrzeni w \mathbb{K}^n . Wykazać, że przekształcenie $V = \text{lin}(v_1, v_2, \dots, v_k) \mapsto \text{lin}(v_1 \wedge v_2 \wedge \dots \wedge v_k) \in \mathbb{P}(\Lambda^k(\mathbb{K}^n))$ jest dobrze określone. Opisać wielomianami obraz.

4.17 Niech $\omega \in \Lambda^2(V^*)$ będzie antysymetryczną formą 2-liniową na $V = \mathbb{K}^{2n}$. Wykazać, że ω jest niezdegenerowana wtedy i tylko wtedy, gdy $\underbrace{\omega \wedge \omega \wedge \dots \wedge \omega}_n \neq 0$.

4.18 Niech $v \in V$, $a \in \Lambda^q V$. Wykazać, że $v \wedge a = 0$ wtedy i tylko wtedy, gdy $a = v \wedge b$ dla pewnego $b \in \Lambda^{q-1} V$

4.19 Pokazać, że Λ^q rozszerza się do funktora $\Lambda^q : \text{Vect}_{\mathbb{K}} \rightarrow \text{Vect}_{\mathbb{K}}$.

5 Algebra zewnętrzna (cd) i algebry Clifforda (wykład 05.06.2014)

5.1 Własność uniwersalna: $A = A^{ev} \oplus A^{odd}$ algebra przemienne z \mathbb{Z}_2 -gradacją, nad ciałem \mathbb{K}

$$L(V, A^{odd}) = \text{Mor}_{\text{algebry super-przemienne}}(\Lambda V, A).$$

5.2 Własność uniwersalna potęgi zewnętrznej: Dla każdego wieloliniowego przekształcenia $f : V^q \rightarrow W$, które jest antysymetryczne istnieje dokładnie jedno przekształcenie liniowe $\tilde{f} : \Lambda^q V \rightarrow W$ takie, że $f(v_1, v_2, \dots, v_q) = \tilde{f}(v_1 \wedge v_2 \wedge \dots \wedge v_q)$.

5.3 Jeśli $n = \dim V$, to $\dim \Lambda^n V = 1$, niezerowy wektor $e_1 \wedge e_2 \wedge \dots \wedge e_n$.

Dla wektorów $v_1, v_2, \dots, v_n \in V$, $v_j = \sum a_j^i e_i$ mamy $v_1 \wedge v_2 \wedge \dots \wedge v_n = \det[a_j^i] e_1 \wedge e_2 \wedge \dots \wedge e_n$.

5.4 Współrzędne wektora $v_1 \wedge v_2 \wedge \dots \wedge v_k$ w bazie $\{e_I\}$ to maksymalne minory macierzy $[v_1, v_2, \dots, v_k]$.

5.5 Ćwiczenie: Wektory $v_1, v_2, \dots, v_k \in V$ są liniowo niezależne wtedy i tylko wtedy, gdy $v_1 \wedge v_2 \wedge \dots \wedge v_k \neq 0$.

5.6 Tw Cauchy-Bineta: jeśli $A \in M_{q \times n}(\mathbb{K})$, $B \in M_{n \times q}(\mathbb{K})$ to $\det(AB) = \sum_I \det(A^I) \det(B_I)$, gdzie A_I i B^I są macierzami $q \times q$ powstałymi z A i B poprzez wybór kolumn/wierszy o numerkach ze zbioru $I \subset \{1, 2, \dots, n\}$.

Algebra Clifforda

5.7 Niech ϕ będzie formą kwadratową na V . Algebrę Clifforda $Cl(Q)$ wraz z przekształceniem $\iota : V \rightarrow Cl(Q)$ definiujemy przez własność uniwersalną: Niech A będzie algebrą z $\mathbb{1}$, oraz niech $f : V \rightarrow A$ będzie przekształceniem liniowym spełniającym $f(v)^2 = Q(v)\mathbb{1}$. Wtedy istnieje dokładnie jedno przekształcenie algebr $\tilde{f} : Cl(Q) \rightarrow A$ takie, że $f = \tilde{f} \circ \iota$.

5.8 Konstrukcja $Cl(Q)$ jest ilorazem algebry tensorowej podprzestrzeni liniową rozpiętą przez tensory $T_1 \otimes v \otimes v \otimes T_2 - Q(v) T_1 \otimes T_2$.

5.9 Algebry zewnętrzne są przykładem algebr Clifforda: wystarczy wziąć $Q = 0$.

5.10 Baza algebry Clifforda, $e_{i_1} e_{i_2} \dots e_{i_q}$ indeksowana wszystkimi ciągami rosnącymi. Stąd $\dim Cl(Q) = 2^{\dim V}$

5.11 \mathbb{C} i \mathbb{H} jako algebry Clifforda.

5.12 Niech $Cl(k) = Cl(\mathbb{R}^k, (-\text{forma standardowa}))$, oraz niech $A[n]$ oznacza algebrę macierzy o współczynnikach z A . Mamy

$$Cl(0) = \mathbb{R}$$

$$Cl(1) \simeq \mathbb{C}$$

$$Cl(2) \simeq \mathbb{H}$$

$$Cl(3) \simeq \mathbb{H} \oplus \mathbb{H}$$

$$Cl(4) \simeq \mathbb{H}[2]$$

$$Cl(5) \simeq \mathbb{C}[4]$$

$$Cl(6) \simeq \mathbb{R}[8]$$

$$Cl(7) \simeq \mathbb{R}[8] \oplus \mathbb{R}[8]$$

$$Cl(8+k) \simeq Cl(k)[16] \quad (\text{Periodyczność Botta})$$